

ГАДААД ХУДАЛДААНЫ САРЫН ТОЙМ*

2019 оны 12 дугаар сар

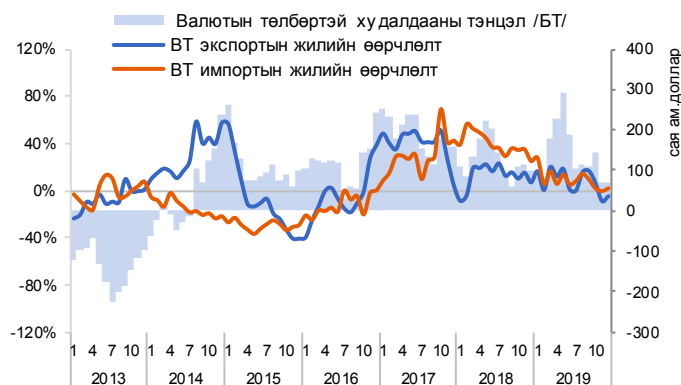
Ерөнхий тойм: Энэ оны эхний 12 сарын гүйцэтгэлээр гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 7%-иар буюу 860 сая ам.доллараар өсч 13,747 сая ам.доллар байв. Үүнд экспорт 9%-иар буюу 608 сая ам.доллараар, импорт 4%-иар буюу 252 сая ам.доллараар тус тус өссөн нь нөлөөлөв. Тайлант хугацаанд худалдааны тэнцэл өнгөрсөн оны мөн үеэс 356 сая ам.доллараар өсч 1,492 сая ам.долларын ашигтай гарлаа.

Хүснэгт 1. Гадаад худалдааны гүйцэтгэл /сая ам.доллар/

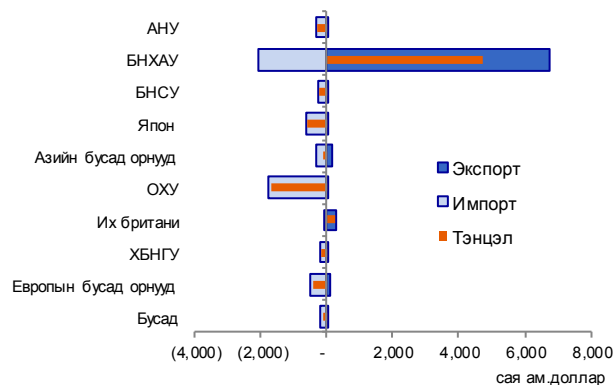
Төрөл	Жилээр			Өөрчлөлт				Эхний 12 сар			Өөрчлөлт			
	2016	2017	2018	2017/2016		2018/2017		2017	2018	2019	2018/2017		2019/2018	
				Дүн	Хувь	Дүн	Хувь				Дүн	Хувь	Дүн	Хувь
Эргэлт	8,274	10,536	12,887	2,262	27%	2,351	22%	10,536	12,887	13,747	2,351	22%	860	7%
Экспорт	4,916	6,201	7,012	1,284	26%	811	13%	6,201	7,012	7,620	811	13%	608	9%
Импорт	3,358	4,335	5,875	977	29%	1,540	36%	4,335	5,875	6,127	1,540	36%	252	4%
Тэнцэл	1,558	1,865	1,137	307		(728)	-39%	1,865	1,137	1,492	(728)	-39%	356	31%

Валютын төлбөртэй худалдааны тэнцэл** 2019 оны эхний 12 сарын гүйцэтгэлээр өнгөрсөн оны мөн үеэс 134 сая ам.доллараар өсч 1,635 сая ам.долларын ашигтай гарсан байна.

Зураг 1. Валютын төлбөр (ВТ)-тэй худалдаа /3 сарын гулсах дундаж/

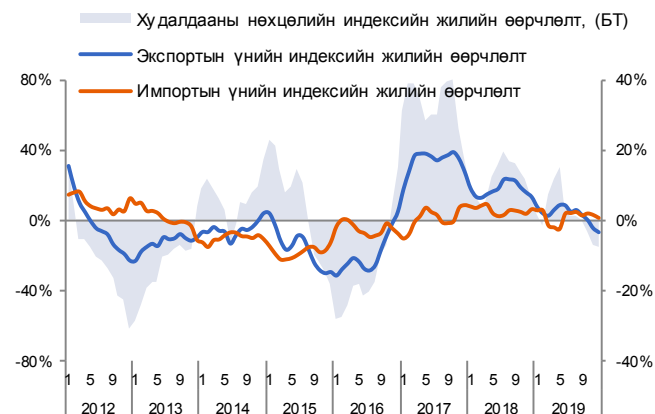

Зураг 2. Худалдааны тэнцэл, голлох түнш орнуудаар

Хөрш орнуудтай хийсэн худалдааг авч үзвэл, нийт бараа эргэлтийн 64% буюу 8,809 сая ам.долларын худалдааг БНХАУ-тай, 13% буюу 1,798 сая ам.долларын худалдааг ОХУ-тай хийжээ. ОХУ-тай хийсэн худалдаа өмнөх оны мөн үеэс 0.1%-иар, БНХАУ-тай хийсэн худалдаа 4%-иар өслөө.

Зураг 3. Худалдааны нөхцөлийн индекс /3 сарын гулсах дундаж/

Гадаад худалдааны нөхцөлийн индекс 2019 оны 12 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс 9%-иар, өмнөх сараас 3%-иар буурч 1.600-д хүрлээ. Худалдааны нөхцөлийн индекс өмнөх сараас муудахад чулуун нүүрсний хилийн үнэ буурсан болон хөрөнгө оруулалтын барааны үнийн өсөлтөөр тайлбарлагдаж байна.

*Энэхүү тоймыг ГЕГ-ын "Гадаад худалдааны барааны статистик мэдээлэл"-д үндэслэн, дэлхийн улс орнуудын Төв банкны практикт нийцүүлж, судалгаа шинжилгээний ажлын хэрэгцээнд зориулан боловсруулав.

** Нийт худалдааны дүнгээс дахин экспорт/импорт, боловсруулах бараа, бараа солилцоо, хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа, гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа болон бусад барааг хассан дүн болно.

Экспорт 2019 оны эхний 12 сарын гүйцэтгэлээр өнгөрсөн оны мөн үеэс 9%-иар буюу 608 сая ам.доллараар өсөв. Үүнд уул уурхайн бүтээгдэхүүний экспорт өссөн нь нийт экспортыг 8 нэгж хувиар өсгөх чиглэлд нөлөөлөв. Уул уурхайн түүхий эдийн нийт экспортод эзлэх хувь өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.2 нэгж хувиар өссөн бол мал аж ахуйн бүтээгдэхүүний экспортын эзлэх хувь 0.5 нэгж хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 2. Экспортын гүйцэтгэл /сая ам.доллар/

Төрөл	2017			2018			2019			Δ (2018/2017)			Δ (2019/2018)			
	Тоо/хэм (мян нэгж)	Дүн	%	Тоо/хэм (мян нэгж)	Дүн	%	Тоо/хэм (мян нэгж)	Дүн	%	Дүн	Өсөлт	%²	Дүн	Өсөлт	%²	
1. Уул уурхай		5,519	89%		6,200	88%		6,751	89%		681	12%	11%	551	9%	8%
1.1. Зэсийн хүдэр, баяжмал	1,447	1,613	26%	1,437	2,012	29%	1,404	1,796	24%	399	25%	6%	(216)	-1%	-3%	
1.2. Чулуун нүүрс	32,990	2,256	36%	35,758	2,786	40%	36,467	3,074	40%	530	23%	9%	288	10%	4%	
1.3. Боловсруулаагүй нефть	7,514	374	6%	6,190	392	6%	6,545	367	5%	18	5%	0%	(25)	-6%	0%	
1.4. Төмрийн хүдэр, баяжмал	6,258	310	5%	7,449	342	5%	8,449	577	8%	32	10%	1%	234	69%	3%	
1.5. Мөнгөжөөгүй алт /кг/	14,548	595	10%	3,432	144	2%	9,069	418	5%	(451)	-76%	-7%	274	190%	4%	
1.6. Цайрын хүдэр, баяжмал	18	181	3%	124	198	3%	135	189	2%	17	9%	0%	(9)	-4%	0%	
1.7. Жонош, лейцит, нефелинт	319	84	1%	555	190	3%	699	205	3%	106	126%	2%	15	8%	0%	
1.8. Молибдений хүдэр, баяжмал	6	37	1%	6	50	1%	6	49	1%	13	34%	0%	(1)	-2%	0%	
1.9. Гянтболдын хүдэр, баяжмал	1	8	0%	1	9	0%	1	7	0%	1	9%	0%	(2)	-26%	0%	
1.10. Мөнгө /тонн/	0	1	0%	0	1	0%	0	-	0%	(1)	0%	0%	(1)	-100%	0%	
1.11. Бусад	440	58	1%	536	75	1%	156	69	1%	17	29%	0%	(6)	-9%	0%	
2. Мал аж, ахуй	363	379	6%	412	477	7%	312	481	6%	98	26%	2%	4	1%	0%	
2.1. Амьд мал, малын мах	29	56	1%	41	87	1%	40	84	1%	32	57%	1%	(3)	-4%	0%	
2.2. Арьс, шир	306	23	0%	342	17	0%	244	13	0%	(6)	-26%	0%	(3)	-20%	0%	
2.3. Малын өлөн гэдэс	0	6	0%	1	9	0%	1	9	0%	2	35%	0%	(0)	-1%	0%	
2.4. Ноолуур	8	262	4%	9	333	5%	8	344	5%	20	27%	1%	11	3%	0%	
2.5. Ноос, бусад үс, хялгас	19	29	0%	15	28	0%	17	28	0%	(1)	-3%	0%	(0)	-2%	0%	
2.6. Бусад	1	2	0%	4	3	0%	3	2	0%	1	33%	0%	(1)	-25%	0%	
3. Газар тариалан	153	14	0%	56	15	0%	62	16	0%	2	12%	0%	0	3%	0%	
4. Аж үйлдвэрлэл	360	289	5%	234	319	5%	390	372	5%	30	10%	0%	53	17%	1%	
4.1. Хүнс	19	77	1%	36	92	1%	23	59	1%	14	19%	0%	(33)	-36%	0%	
4.2. Ноолууран эдлэл	1	32	1%	1	35	0%	1	46	1%	3	8%	0%	11	30%	0%	
4.3. Бусад хувцас, гутал, эдлэл	3	16	0%	4	25	0%	4	20	0%	9	54%	0%	(5)	-20%	0%	
4.4. Уул уурхай	35	108	2%	61	107	2%	180	121	2%	(1)	-1%	0%	14	13%	0%	
4.5. Цахилгаан, электрон бараа	0	1	0%	0	3	0%	0	1	0%	2	212%	0%	(2)	-74%	0%	
4.6. Машин механик, тоног төхөөрөмж, эд анги	2	47	1%	3	52	1%	4	118	2%	5	10%	0%	67	129%	1%	
4.7. Бусад	300	7	0%	129	5	0%	179	7	0%	(2)	-25%	0%	(2)	-24%	0%	
5. Бусад	1	1	0%	1	1	0%	1	1	0%	0	3%	0%	0	23%	0%	
Нийт дүн		6,201		7,012			7,620			811	13%		608	9%		

² - Нийт өсөлтөд оруулсан хувь нэмэр (contribution to growth)

Хүснэгт 3. Экспортын өөрчлөлт, 2019 оны эхний 12 сар

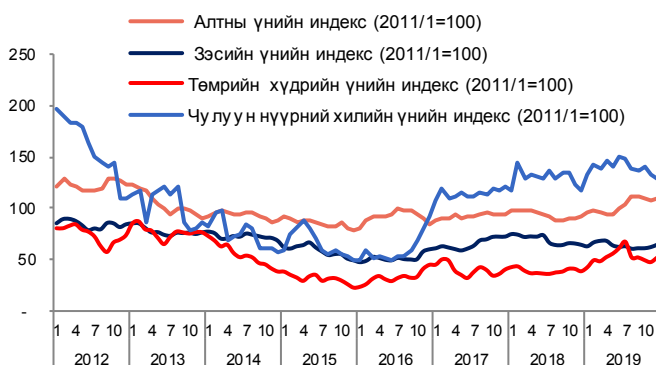
Төрөл	Тоо хэмжээний өөрчлөлт		Үнийн өөрчлөлт		Нийт өөрчлөлт	
	Тоо хэмжээний өөрчлөлт	%	Үнийн өөрчлөлт	%	Нийт өөрчлөлт	%
1. Уул уурхай	252		299		551	9%
1.1. Зэсийн хүдэр, баяжмал	(42)	20%	(174)	80%	(216)	-11%
1.2. Чулуун нүүрс	60	21%	228	79%	288	10%
1.3. Боловсруулаагүй нефть	20	-79%	(45)	179%	(25)	-6%
1.4. Төмрийн хүдэр, баяжмал	68		166		234	69%
1.5. Мөнгөжөөгүй алт /кг/	260	95%	14	5%	274	190%
1.6. Цайрын хүдэр, баяжмал	15	-173%	(24)	273%	(9)	-4%
1.7. Жонош, лейцит, нефелинт	42	275%	(27)	-175%	15	8%
1.8. Молибдений хүдэр, баяжмал	(3)	282%	2	-182%	(1)	-2%
1.11. Бусад	(168)	2614%	161	-2514%	(6)	-9%
2. Мал аж, ахуй	(50)		54		4	1%
2.1. Амьд мал, малын мах	(3)	103%	0	-3%	(3)	-4%
2.2. Арьс, шир	(5)	165%	2	-65%	(3)	-20%
2.3. Малын өлөн гэдэс	(1)	1937%	1	-1837%	(0)	-1%
2.4. Ноолуур	(43)	-380%	55	480%	11	3%
3. Газар тариалан	1		(1)		0	3%
4. Аж үйлдвэрлэл	82		(29)		53	17%
5. Бусад	(0)		(0)		(0)	-23%
Нийт дүн	285		323		608	9%

* Ижил зориулалттай боловч харилцан адилгүй шинж чанартай бараа бүтээгдэхүүнүүд 1 ангилалд багтдаг тул дээрх тооцоолол нь зөвхөн ерөнхий хандлагыг харуулах тойм

2019 оны эхний 12 сард экспортын гадаад худалдааны тоо хэмжээний өөрчлөлтөөс шалтгаалж 285 сая ам.доллараар, үнийн өөрчлөлтөөс шалтгаалж 323 сая ам.доллараар тус тус өслөө. Чулуун нүүрс, зэсийн баяжмалын экспортын биет хэмжээний өөрчлөлтөөс шалтгаалж 17 сая ам.доллараар, үнийн өсөлтөөс шалтгаалж 54 сая ам.доллараар өсөв. Аж үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний экспортын биет хэмжээний өсөлтөөс шалтгаалж 82 сая ам.доллараар өссөн бол үнийн өөрчлөлтөөс шалтгаалан 29 сая ам.доллараар буурсан

Дэлхийн зах зээл дээрх 1 унц алтны дундаж үнэ 2019 оны 12 дугаар сард 1,483 ам.долларт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 18%-иар, өмнөх сараас 0.9%-иар өссөн байна. “А” зэрэглэлийн цэвэршүүлсэн зэс болон төмрийн хүдрийн дундаж үнэ тайлант сард харгалзан 6,077; 93 ам.долларт хүрч өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад зэс өөрчлөлтгүй, төмрийн хүдэр 34%-иар өссөн, зэсийн үнэ өмнөх сараас 3.7%-иар, төмрийн хүдэр 9%-иар өслөө. Чулуун нүүрсний экспортын хилийн үнэ 12 дугаар сард 78 ам.долларт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 10%-иар өссөн бол өмнөх сараас 3%-иар буурлаа.

Зураг 4. Дэлхийн зах зээл дээрх уул уурхайн түүхий эдийн үнэ

Импорт 2019 оны эхний 12 сарын гүйцэтгэлээр өнгөрсөн оны мөн үеэс 4%-иар буюу 253 сая ам.доллараар өсөв. Импортын 4 нэгж хувийн өсөлтийг ерөнхий ангиллаар задалж үзвэл хөрөнгө оруулалтын бүтээгдэхүүний өсөлт 5 нэгж хувийг, нефтийн бүтээгдэхүүний өсөлт 1 нэгж хувийг тус тус бүрдүүлж байна.

Хүснэгт 4. Импортын гүйцэтгэл /сая ам.доллар/

Төрөл	2017			2018			2019			Δ (2018/2017)			Δ (2019/2018)		
	Тоо/хэм (мян нэгж)	Дүн	%	Тоо/хэм (мян нэгж)	Дүн	%	Тоо/хэм (мян нэгж)	Дүн	%	Дүн	Өсөлт	% ²	Дүн	Өсөлт	% ²
Хэрэглээний бүтээгдэхүүн		1,285	30%		1,643	28%		1,631	27%	358	28%	8%	(12)	-1%	0%
Түргэн эдлэгтэй	836	733	17%	970	864	15%	913	859	14%	131	18%	3%	(5)	-1%	0%
Хүнс	390	510	12%	463	596	10%	438	605	10%	86	17%	2%	9	2%	0%
Эм, тариа	3	95	2%	3	119	2%	3	109	2%	24	26%	1%	(11)	-9%	0%
Бусад турзан эдлэгтэй бараа	443	128	3%	504	149	3%	473	145	2%	21	17%	0%	(4)	-3%	0%
Удаан эдлэгтэй	199	553	13%	238	779	13%	298	772	13%	226	41%	5%	(7)	-1%	0%
Гутал, хувцас, цүнх	64	64	1%	61	74	1%	64	68	1%	10	16%	0%	(6)	-8%	0%
Гэр ахуйн цах.хэрэгсэл ба тавилга	71	94	2%	99	120	2%	154	109	2%	27	28%	1%	(11)	-9%	0%
Авто машин, түүний сэлбэг хэрэгсэл	1	328	8%	2	499	9%	2	508	8%	171	52%	4%	9	2%	0%
Бусад удаан эдлэгтэй бараа	63	66	2%	77	85	1%	78	86	1%	18	27%	0%	2	2%	0%
Хөрөнгө оруулалтын бүтээгдэхүүн	1,126	1,702	39%	1,458	2,396	41%	1,298	2,661	43%	694	41%	16%	265	11%	5%
Машин, механик тоног төхөөрөмж, эд анги	27	1,077	25%	31	1,512	26%	29	1,801	29%	434	40%	10%	289	19%	5%
Суудлаас бусад тээврийн хэрэгсэл, эд анги	1	328	8%	1	442	8%	2	641	10%	114	35%	3%	199	45%	3%
Машин механик, тоног төхөөрөмж, эд анги	26	749	17%	30	1,070	18%	26	1,159	19%	320	43%	7%	90	8%	2%
Барилгын материал	594	441	10%	780	648	11%	966	654	11%	207	47%	5%	5	1%	0%
Хөрөнгө оруулалтын бусад бараа	58	183	4%	48	236	4%	47	206	3%	53	29%	1%	(29)	-12%	-1%
Аж үйлдвэрлэлийн орц	1,370	552	13%	1,576	717	12%	1,845	665	11%	165	30%	4%	(52)	-7%	-1%
Хүнсний орц	51	22	0%	282	79	1%	54	25	0%	57	266%	1%	(54)	-68%	-1%
Химийн бүтээгдэхүүн	183	107	2%	207	122	2%	222	118	2%	15	14%	0%	(4)	-3%	0%
Даавуу, утас, арьс, савхин эдлэл	49	23	1%	83	32	1%	77	28	0%	9	42%	0%	(4)	-14%	0%
Цахилгаан эрчим хүч	2	136	3%	2	143	2%	2	144	2%	7	5%	0%	1	1%	0%
Металлын хүдэр, баяжмал болон хаягдал	2	1	0%	1	1	0%	1	1	0%	(0)	-34%	0%	0	42%	0%
Бусад аж үйлдвэрлэлийн зориулалтай	839	264	6%	884	341	6%	943	349	6%	77	29%	2%	8	2%	0%
Нефтийн бүтээгдэхүүн	1,370	789	18%	1,576	1,112	19%	1,845	1,166	19%	323	41%	7%	53	5%	1%
Дизель түлш	805	428	10%	849	577	10%	1,080	669	11%	149	35%	3%	93	16%	2%
АИ-92, АИ-95	354	211	5%	371	264	4%	476	289	5%	53	25%	1%	26	10%	0%
А-80 болон бусад	211	150	3%	356	272	5%	288	207	3%	122	81%	3%	(65)	-24%	-1%
Бусад	16	7	0%	15	7	0%	223	5	0%	(1)	-11%	0%	(1)	-16%	0%
Нийт дүн		4,335		5,875			6,127		1,539	36%		253	4%		

%² - Нийт өсөлтөд оруулсан хувь нэмэр (contribution to growth)

Хүснэгт 5. Импортын өөрчлөлт, 2019 он эхний 12 сар

Төрөл*	Тоо хэмжээний өөрчлөлт		Үнийн өөрчлөлт		Нийт өөрчлөлт	
	Тоо хэмжээний өөрчлөлт	%	Үнийн өөрчлөлт	%	Нийт өөрчлөлт	%
Хэрэглээний бүтээгдэхүүн	(60)	491%	48	-391%	(12)	-1%
Хөрөнгө оруулалтын бүтээгдэхүүн	160	61%	105	39%	265	11%
Аж үйлдвэрлэлийн орц	(74)		21		(52)	-7%
Нефтийн бүтээгдэхүүн	158	296%	(105)	-196%	53	5%
Дизель түлш	144	155%	(51)	-55%	93	16%
АИ-92, АИ-95	64	250%	(38)	-150%	26	10%
А-80 болон бусад	(49)	76%	(16)	24%	(65)	-24%
Бусад	5		(6)		(1)	-16%
Нийт дүн	190	75%	62	25%	253	4%

* Ижил зориулалттай боловч харилцан адилгүй шинж чанартай бараа бүтээгдэхүүнүүд 1 ангилалд багтдаг тул дээрх тооцоолол нь зөвхөн ерөнхий хандлагыг харуулах тойм тооцоолол болохыг

Зураг 5. Импортын бүтээгдэхүүний жилийн өсөлт /3 сарын гулсах дундаж/

2019 оны эхний 12 сарын гүйцэтгэлээр хөрөнгө оруулалтын бүтээгдэхүүний импорт 265 сая ам.доллараар, нефтийн бүтээгдэхүүний импорт 53 сая ам.доллараар тус тус өссөн бол аж үйлдвэрлэлийн орц бүтээгдэхүүний импорт 52 сая ам.доллараар, хэрэглээний бүтээгдэхүүний импорт 12 сая ам.доллараар буурснаар нийт импорт 253 сая ам.доллараар өслөө.

Нефтийн бүтээгдэхүүний импортын хилийн үнэ 2019 оны 12 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс 14 хувиар, өмнөх сараас 3 хувиар буурч тонн тутамд 635 ам.долларт хүрэв.